

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-06-08
meddelad i
Nacka strand

Mål nr M 7537-16

KLAGANDE

Kerstin Hansson
Folkparken 1
136 40 Handen

MOTPARTER

1. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Nynäshamns kommun
149 81 Nynäshamn

2. Nynäshamns Naturskyddsförening
c/o Eva Dannstedt Branting
Segersängsvägen 141
148 91 Ösmo

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länstyrelsen i Stockholms läns beslut 2016-12-05 i ärende nr 5051-27185-2015, se bilaga 1

SAKEN

Strandskyddsdispens för förlängning av befintlig brygga i vattenområdet vid fastigheten Yxlö 1:35 i Nynäshamns kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 489688

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 30 E-post: mmd.nacka.avdelning3@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:00-16:30

BAKGRUND

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Nynäshamns kommun (nämnden) beslutade den 16 juni 2015 att ge strandskyddsdispens för förlängning av befintlig brygga med nio meter till en total längd om 25,5 meter inom fastigheten Yxlö 1:35. Nynäshamns naturskyddsförening överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) som i beslut den 5 december 2016 upphävde nämndens beslut och avslag ansökan om strandskyddsdispens. Länsstyrelsens beslut har nu överklagats av Kerstin Hansson, som ansökte om dispens hos nämnden, till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Kerstin Hansson har yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva länsstyrelsens beslut och bevilja strandskyddsdispens.

Till stöd för sin talan har Kerstin Hansson anfört i huvudsak följande. Varken Nynäshamns naturskyddsförening, som överklagade nämndens beslut, eller länsstyrelsen har verifierat rimligheten i sina ställningstaganden på plats. Hon är av uppfattningen att man på plats lätt inser att en förlängning av bryggan inte försämrar för djur- och växtlivet eller påverkar förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområdet. Länsstyrelsens bedömning är orimlig utifrån de faktiska förutsättningarna på plats och länsstyrelsens beslut skulle kunna ha blivit ett annat om de studerat bryggan och dess omgivningar på plats.

Bryggans befintliga storlek är anpassad för behoven för en fastighet. Enligt ett beslut om fastighetsbildning från Lantmäteriet finns ett servitut på fastigheten Yxlö 1:35 till förmån för fastigheterna Yxlö 1:111, Yxlö 1:112 och Yxlö 1:113 vad gäller nyttjande av båtbygga och sjöbod. Sammantaget är det åtta familjer som delar på en bygga vars storlek ursprungligen är anpassad för en fastighets behov. För att tillgodose behoven av bryggplats för samtliga åtta familjer behöver bryggan därför förlängas. Länsstyrelsen argumenterar att fastigheterna kan nås utan båt varför behovet av bygga inte kan anses väga särskilt tungt. Tre av fastighetsägarna äger dock inte en bil och det är 2,3 km till närmsta busshållplats. Även om samtliga

fastighetsägare skulle ha bil så kan det av miljöskäl ifrågasättas om det är lämpligt att ha sin båt på annan plats när det finns möjlighet i anslutning till ens fastighet, då det medför resor, företrädesvis med motorfordon, vilket belastar miljön. Dessutom inskränks den enskildes möjligheter att nyttja sin båt i anslutning till att man vistas på sin fastighet.

Endast 12,5 meter av bryggans totala längd utgörs av en flytande del som kan användas för att förtöja båtar vid. Av övrig längd är cirka fyra meter till för att skapa en landförbindelse över mycket grunt vatten där inga båtar kan förtöjas. Resterande längd utgörs av en spång som ligger ovanför marken med funktionen att göra det möjligt att beträda själva bryggan. Av de 12,5 meter som kan användas för förtöjning är det endast den yttersta delen som håller ett tillräckligt djup för segelbåtar. Segelbåtar kan därför i dagsläget endast förtöjas på bryggans nock. En förlängning av bryggan skulle därmed göra det möjligt att förtöja mer än en segelbåt. Bryggans närhet till andra bryggor medför att båtar endast kan förtöjas längs med bryggan. Om avståndet till andra bryggor vore längre skulle båtar kunna förtöjas tvärs bryggan och det skulle då inte finnas behov av att förlänga bryggan. Markägaren har tidigare tillåtit att båtar dragits upp på land i anslutning till bryggan. Detta tillåts dock inte längre av markägaren, vilket gör att behovet av plats vid bryggan för att förtöja båtar har ökat. På Yxlö finns heller ingen båtklubb, marina eller liknande där behovet av båtplats skulle kunna tillgodoses. Det finns därför ingen annan möjlighet att tillgodose behovet av båtplats än att förlänga den befintliga bryggan.

Allmänheten har idag tillgång till området och en förlängning av bryggan skulle inte begränsa möjligheten att vistas i området och utöva allemansrätten. Allmänheten har tillgång till området både via väg och via skogsområde genom stigar. Det finns idag gott om plats att ro, segla, åka motorbåt eller vattenskidor, simma och att vintertid kunna gå på isen. Dessa goda möjligheter kommer att bestå även om bryggan förlängs. Många av de boende i närområdet har servitut på båtplats eller brygga i samma område som hennes brygga är belägen i. Det finns i dagsläget bryggplats för ett 60-tal båtar i viken. Att ge plats för ytterligare två–fyra båtar

genom en förlängning av den befintliga bryggan påverkar inte vare sig allmänhetens tillgång till området eller livsvillkoren för djur- och växtliv. I praktiken har både boende och allmänheten därför tillgång till området och kan utöva allemansrätten. På den bild som bifogats överklagandet har de grunda områdena i viken markerats ut. Dessa områden torde vara viktiga i form av lek- och uppväxtplatser för fisk men de ligger inte i direkt anslutning till den befintliga bryggan. Vattenområdet i viken där bryggan är belägen är stort. Den area som en förlängd brygga skulle uppta är försumbar i förhållande till arean av det vattenområde som utgörs av viken. När fastigheten Yxlö 1:32 styckades av och förvärvades på 1940-talet fanns redan bryggor och båtar på denna plats. Området kring vår befintliga brygga har således varit ianspråktaget för bryggor och båtplatser sedan åtminstone 1940-talet. En förlängning av bryggan skulle genomföras på en plats som redan är ianspråktagen på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften.

En förlängning av bryggan innebär inte att en ny byggnad uppförs. Att förlänga den befintliga bryggan hindrar eller avhåller heller inte allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt. Inte heller skulle en förlängning av bryggan medföra grävningsarbeten, andra förberedelsearbeten eller åtgärder som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter. En förlängning av den befintliga bryggan skulle innebära att strandskyddets syften är tillgodosedda. Länsstyrelsen i sitt beslut har gått längre än vad som krävs för att syftet med strandskyddet ska vara tillgodosett och länsstyrelsens beslut innebär därmed en otillbörlig inskränkning i enskilds rätt.

Kerstin Hansson har bifogat bilder till stöd för sin talan.

DOMSKÄL

Att förlänga en befintlig brygga med nio meter får typiskt sett anses medföra att allmänheten avhålls från att beträda ett vattenområde där den annars skulle ha fått färdas fritt. Det har inte framkommit något i ärendet som förändrar den bedömningen. Åtgärden kräver därför strandskyddsdispens för att få utföras.

Dispens får bara ges om det finns särskilda skäl. Sådana särskilda skäl kan bl.a. vara att området som dispensen avser redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften, eller att området behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området (7 kap. 18 c § miljöbalken). Denna inskränkning i en enskilds rätt att använda mark eller vatten får inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses (7 kap. 25 § miljöbalken), men dispens får bara ges om det är förenligt med förbudets syfte (7 kap. 26 § miljöbalken).

Det vattenområde som berörs av den aktuella bryggförlängningen är i dagsläget inte bebyggt och är allemansrättsligt tillgängligt. Vattenområdet kan därför inte – även med beaktande av att det finns ett antal befintliga bryggor i området – anses vara redan ianspråktaget på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften.

En brygga är en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet. I fråga om behovet kan tillgodoses utanför området så kan mark- och miljödomstolen konstatera att det finns vägförbindelser och en befintlig brygga. Vid sådana förhållanden kan fastighetens behov av en bryggförlängning inte anses vara ett så starkt intresse att det finns skäl att bevilja dispens från strandskyddet. Vad Kerstin Hansson har framhållit medför ingen annan bedömning.

Kerstin Hanssons överklagande ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 29 juni 2017.

Alexander Häggkvist

Gisela Köthnig

I domstolens avgörande har deltagit tingsfiskalen Alexander Häggkvist, ordförande, och tekniska rådet Gisela Köthnig. Föredragande har varit tingsnotarien Anna Gjersvold.

**Länsstyrelsen
Stockholm**

Enheten för överklaganden
Anders Gullberg

BESLUT

Datum
2016-12-05

Beteckning
505127185-2015

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 3
MÅLN: M 7537-16
AKTBIL: 3

Klagande
Nynäshamns Naturskyddsförening
c/o Eva Dannstedt Branting
Segersängsvägen 141
148 91 Ösmo

Dispenssökande
Kerstin Hansson
Johannesdal 18
148 91 Ösmo

Överklagande av beslut om att ge strandskyddsdispens för förlängning av befintlig brygga i vattenområdet vid fastigheten Yxlö 1:35 i Nynäshamns kommun

Beslut

Länsstyrelsen upphäver Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Nynäshamns kommuns beslut den 16 juni 2015, § 11, dnr 2015.0281, och avslår ansökan om strandskyddsdispens.

Bakgrund

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Nynäshamns kommun beslutade den 16 juni 2015, § 11, dnr 2015.0281, att ge dispens från strandskyddsbestämmelserna för förlängning av befintlig brygga med 9 meter till en total längd om 25,5 meter inom fastigheten Yxlö 1:35. Som skäl för beslutet angavs att strandskyddets syfte ändå kommer att kvarstå.

Nynäshamns naturskyddsförening (härefter föreningen) har överklagat beslutet.

Kerstin Hansson har beretts tillfälle att lämna sina synpunkter över överklagandet och har hänvisat till vad som anförts vid nämndens prövning.

Motivering

Sökanden vill förlänga en brygga med 9 meter

Ansökan avser dispens från strandskyddet för att förlänga en brygga. Den befintliga bryggan har en längd om 16,5 meter och sökanden vill förlänga den med 9 meter för att bättre tillgodose bryggbehovet för de tre närliggande fastigheter som nyttjar den. Bryggan är en av flera i det aktuella vattenområdet.

Vattenområdet omfattas av strandskyddsbestämmelserna

På den aktuella platsen omfattar strandskyddet 300 meter från strandlinjen på land och 100 meter från strandlinjen i vattnet vid normalt medelvattenstånd. Platsen är också belägen inom riksintresset kust och skärgård och rörligt friluftsliv. Inom

BESLUTDatum
2016-12-05Beteckning
5051-27185-2015

sådana områden ska turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

Strandskydd råder vid havet och vid insjöar och vattendrag. Syftet med strandskyddet är att trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet. Inom ett strandskyddsområde får inte byggnader eller byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar utföras, om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt. I det enskilda fallet får kommunen ge dispens från förbuden om det finns särskilda skäl. Vilka särskilda skäl som får beaktas framgår av 7 kap. 18 c § miljöbalken (1998:808), MB. En dispens får, enligt 7 kap. 26 § MB, endast ges om det är förenligt med förbudets syfte. Därmed förstås båda syftena, dvs. såväl att långsiktigt trygga allemansrättslig tillgång till strandområden som att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet.

Vid prövningen av strandskyddsdispenser måste uppmärksammas att strandskyddets syften är långsiktiga och att områden som för tillfället verkar vara av begränsat intresse kan bli betydelsefulla i framtiden. För fastigheter belägna inom kust- och skärgårdsområdet som omfattas av 4 kap. 1-2 och 4 §§ MB anges i förarbetena till strandskyddslagstiftningen att om ett område är av särskild betydelse för naturvården eller friluftslivets intresset bör normalt aldrig dispens från strandskyddsbestämmelserna medges. I detta område ska bevarandeintressen särskilt skyddas. Nämnade bevarandeintresse ska ges företräde framför olika exploateringsintressen (prop. 1997/98:45 del 1 sid. 321f och del 2 s. 88 ff. och prop. 2008/09:119 s. 104 f.). Hänsyn måste emellertid alltid tas till omständigheterna i det enskilda fallet.

Strandskydd innebär att det normalt sett är förbjudet att förlänga bryggor

Eftersom strandskydd råder på den aktuella platsen är det förbjudet att förlänga den befintliga bryggan om det inte finns särskilda skäl och åtgärden är förenlig med förbudets syfte. Sökanden har hänvisat till att det berörda vattenområdet redan är ianspråktaget med ett flertal andra bryggor och att en förlängning inte skulle strida mot strandskyddets syften. Föreningen har invänt att det inte behövs en större brygga och att bryggförlängningen inte värnar platsens växt- och djurliv i form av lek- och uppväxtplatser för fisk.

Är området ianspråktaget?

Enligt 7 kap. 18 c § första stycket 1 MB får som särskilt skäl beaktas om området redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syfte. Enligt länsstyrelsens mening kan det berörda vattenområdet inte betraktas som ianspråktaget på det sätt som avses. Förekomsten av bryggor på platsen innebär inte att vattenområdet som omger bryggorna saknar betydelse för strandskyddets syften. Av rättspraxis följer att allmänhetens rätt att röra sig på

BESLUTDatum
2016-12-05Beteckning
5051-27185-2015

annans vattenområde är vidsträckt och att det till exempel är tillåtet att ro, segla, åka motorbåt eller vattenskidor, simma och vintertid gå på isen omedelbart utanför en strandägares bostadshus (jmf MÖD 2011:42). Enligt länsstyrelsens mening finns det således inte förutsättningar för att ge dispens från strandskyddet på denna grund.

Enligt 7 kap. 18 c § första stycket 3 MB får man som särskilda skäl för dispens beakta om det område som dispensen avser behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området. En brygga måste givetvis ligga vid vattnet för att den ska ha en funktion. Normalt nyttjande av ett bostadshus på en ö utan landförbindelse eller reguljär båttrafik får anses kräva tillgång till en båtplats. I ansökningshandlingarna i ärendet har bl.a. angetts att bryggan behöver förlängas för att den tillgodoser tre fastigheters behov men att dess storlek endast är anpassad för en. Länsstyrelsen konstaterar att det finns en landförbindelse till de berörda fastigheterna. De kan alltså nås även utan båt varför deras behov av en förlängning inte kan anses väga särskilt tungt. Platsen är också belägen i ett kustområde som är av särskild betydelse för naturvården och friluftslivet. I ett sådant område ska dispens från strandskyddsbestämmelserna normalt aldrig medges. Med hänsyn till att platsen kan nås via land och att den är av särskild betydelse för naturvården och friluftslivet anser länsstyrelsen att sökandens behov av brygga kan tillgodoses utanför området.

Enligt länsstyrelsens mening har det inte heller i övrigt framkommit att det finns några särskilda skäl för att ge dispens från strandskyddsbestämmelserna för att förlänga den aktuella bryggan. Det har därför sänkats förutsättningar för att ge dispens till åtgärden. Vid denna prövning har hänsyn tagits till klagandenas enskilda intresse av att förlänga bryggan. Det överklagade beslutet ska således upphävas.

Sammanfattning

Enligt länsstyrelsens mening saknas det särskilda skäl för att ge dispens från strandskyddsbestämmelserna för förlängning av den aktuella bryggan. Det överklagade beslutet ska därför upphävas och ansökan avslås.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagats hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt enligt bilaga.

Beslutet har fattats av länsassessorn Jörgen Warstrand och föredragande har varit juristen Anders Gullberg.

Jörgen Warstrand

Anders Gullberg

Kopia till:

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Nynäshams kommun

Hur man överklagar hos Mark- och miljödomstolen

Var ska beslutet överklagas

Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas till **Mark- och miljödomstolen**.

Hur man utformar sitt överklagande m.m.

I skrivelsen ska du

- tala om vilket beslut du överklagar, t.ex. genom att ange ärendets nummer (diarienumret)
- redogöra för hur du anser att beslutet ska ändras.

Du bör också redogöra för varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Du kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt dig.

Behöver du veta mer om hur du ska gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.

Övriga handlingar

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din ståndpunkt, så bör du skicka med det.

Var inlämnas överklagandet

Din skrivelse ska inlämnas/skickas **till Länsstyrelsen** och inte till Mark- och miljödomstolen.

Tid för överklagande

Länsstyrelsen måste ha fått din skrivelse **inom tre veckor** från den dag **du fick del av beslutet**, annars kan ditt överklagande inte tas upp.

Underteckna överklagandet

Din skrivelse ska undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress och telefonnummer.

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL SOM HAR ÖVERKLAGATS TILL MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn, datum för domen samt målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.